

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

Международен МСФО® 17 Застрахователни договори

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 17 Застрахователни договори

ОБХВАТ

МСФО 17 се прилага от дружествата от началната дата на своята първа финансова година, която започва на 1 януари 2023 г. или след тази дата, но може да се прилага и по-рано, при условие че се прилага МСФО 9 Финансови инструменти.

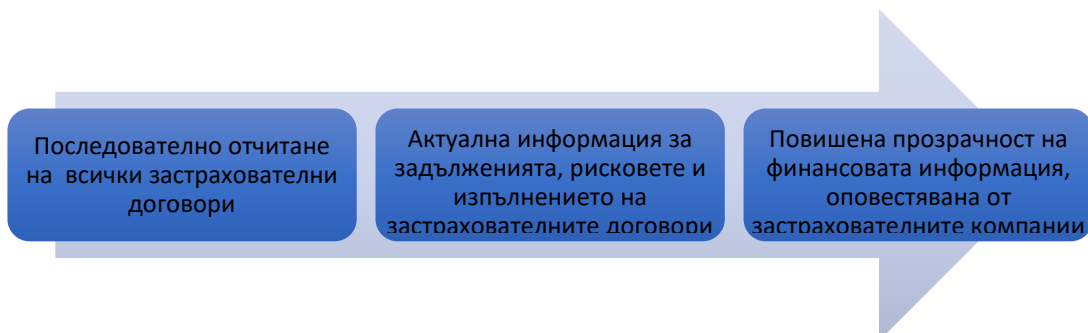
МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на попадащите в обхвата на стандарта застрахователни договори. Целта на МСФО 17 е да гарантира, че предприятието предоставя необходимата информация, която достоверно отразява тези договори. Тази информация служи на ползвателите на финансовите отчети като основа при оценяването на ефекта, който застрахователните договори имат върху финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на предприятието (МСФО 17: 1). Стандартът установява процеса на разделяне, групиране и оценяване на застрахователни договори съгласно определени модели за оценяване (вж. Фигура 1).

Фигура 1. Процеси съгласно МСФО 17

МСФО 17 съчетава текущата оценка на бъдещите парични потоци с признаването на печалба за периода, в който са предоставени услугите по застрахователния договор. Основните цели на стандарта са обобщени на Фигура 2.

Фигура 2. Основно предназначение на МСФО 17

Съгласно целта и обхвата на МСФО 17, договорите, за отчитането и оповестяването на които той следва да се прилага, са:

- всички застрахователни договори, в това число издадени презастрахователни договори,
- държани презастрахователни договори,
- инвестиционни договори с допълнителен негарантиран доход, които предприятието издава, при условие че издава и застрахователни договори.

Възможно е набор или поредица от застрахователни договори с един и същ или със свързан контрагент да постигне или да е предназначен/а да постигне цялостен търговски ефект. За да се отчете същността на тези договори, може да се наложи наборът или поредицата от договори да се разглежда като едно цяло.

Случаите, попадащи в обхвата на други стандарти, се отчитат съгласно съответния стандарт. Например, активи и пасиви на работодатели съгласно планове за доходи на наети лица, се отчитат в съответствие с МСС 19 Доходи на наети лица.

Отделяне на компоненти от застрахователен договор

Застрахователният договор може да съдържа един или повече компонента, които, ако бяха отделни договори, биха попаднали в обхвата на друг стандарт. Например застрахователният договор може да включва инвестиционен компонент или компонент за услуги, които не са услуги по застрахователен договор (или и двата). Съгласно стандарта, такива компоненти трябва да се отделят от застрахователния договор и да се третираат съгласно съответния стандарт (вж. Фигура 3).

Фигура 3. Компоненти, попадащи в обхвата на други стандарти

За да може инвестиционният компонент напълно да се отдели от договора, да се изключи от обхвата на МСФО 17 и да се оцени съгласно МСФО 9 Финансови инструменти, той трябва да е обособен. Например, ако застрахователният компонент не може да бъде оценен без инвестиционния компонент и стойността на застрахователния компонент влияе върху стойността на инвестиционния компонент, тогава между тях има висока степен на взаимосвързаност.

Освен това договорите с инвестиционен компонент трябва да се продават отделно на същия пазар. Компаниите сами решават дали инвестиционният компонент може да бъде продаден отделно, като получат разумна информация. Обособеният инвестиционен компонент, от друга страна, трябва да бъде отделен от договора и оценен съгласно МСФО 9 Финансови инструменти.

Стока или услуга, която не е услуга по застрахователен договор, обещана на притежател на полица, се счита за отделна и се третира съгласно МСФО 15 Приходи от договори с клиенти. Въпреки това, ако паричните потоци, свързани с такива стоки или услуги, и застрахователния продукт са силно свързани, те не е необходимо да се отделят.

Обобщаване на застрахователни договори

След като обособените компоненти, които не са застрахователни компоненти, се отделят и включат в обхвата на съответните стандарти, предприятието групира останалите компоненти според сходни характеристики в различни аспекти.

Съгласно МСФО 17, предприятието определя портфейли от застрахователни договори. Всеки портфейл включва договори, които са обект на сходни рискове и се управляват заедно. Може да се очаква, че договорите в рамките на една продуктова линия имат сходни рискове и съответно попадат в един и същ портфейл, ако се управляват заедно. Портфейлът трябва да бъде разделен на най-малко три групи: група от договори, които при първоначалното признаване са обременяващи, група от договори, по отношение на които при първоначалното признаване не е налице значителна възможност да станат впоследствие обременяващи и група от останалите договори в портфейла.

Предприятието определя групите при първоначалното признаване и впоследствие не прави преоценка на състава на групите. За да стигне до заключението, че набор от договори ще попадне в една и съща група, предприятието трябва да разполага с разумна и аргументирана информация. За издадени договори, по отношение на които предприятието прилага подхода на разпределяне на премията, предприятието приема, че в портфейла няма обременяващи договори при първоначалното признаване, освен ако от фактите и обстоятелствата е видно друго. За издадени договори, по отношение на които предприятието не прилага този подход, предприятието оценява дали договорите, които не са обременяващи при първоначалното признаване, не включват значителна възможност да станат обременяващи. Тази оценка се прави въз основа на вероятността за промени в допусканията, при чието настъпване договорите ще станат обременяващи и като се използва информация за приблизителните оценки, осигурена посредством вътрешното отчитане на предприятието.

Пример: Групирането може да се извърши както следва:

	Група А	Група В
Обременяващи договори	Договори 3, 5	Договори 1, 4
Договори без възможност да станат обременяващи	Договори 8, 9, 10	Договори 2, 6
Други рентабилни договори	Договори 7, 12	Договори 11, 13, 14

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За по-ясно разбиране и по-точно прилагане на МСФО 17, трябва да се разбират дефинициите в Таблица 1:

Таблица 1: Основни определения в МСФО 17

Марж на договорената услуга (МДУ)	Компонент на балансовата стойност на актива или пасива за група от застрахователни договори, представляващ незаработената печалба, която предприятието ще признава, когато предоставя услуги по застрахователен договор от включените в групата застрахователни договори.
Период на покритие	Периодът, през който предприятието предоставя услуги по застрахователен договор
Парични потоци за изпълнение	Претеглена спрямо вероятността приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите изходящи парични потоци минус настоящата стойност на бъдещите входящи парични потоци, които ще възникнат в хода на изпълнението от страна на предприятието на застрахователни договори, включително корекция за риск по отношение на нефинансов риск.
Застрахователен договор	Договор, по силата на който една страна (издателя) поема значителен застрахователен риск от друга страна (притежателя на полицата).
Застрахователен риск	Риск, който е различен от финансов риск и който се прехвърля от притежателя на договора (полицата) към издателя
Инвестиционен компонент	Сумите, които според застрахователния договор предприятието е задължено да изплати обратно на притежателя на полицата, при всички обстоятелства, независимо дали настъпва застрахователно събитие.
Портфейл от застрахователни договори	Застрахователни договори, които са обект на сходни рискове и се управляват заедно. Договорите за различните видове застраховане (например анюитетни договори или договори за автомобилно застраховане) се очаква да са в различни портфейли.
Презастрахователен договор	Застрахователен договор, издаден от едно предприятие (презастраховател), за да се обезщети друго предприятие в случай на претенции, възникнали по един или повече застрахователни договори, издадени от въпросното друго предприятие.
Притежател на полица	Страна, която има право на обезщетение по застрахователен договор, ако настъпи застрахователното събитие

ПРИЗНАВАНЕ

Рамката за признаване на МСФО 17 определя счетоводните принципи в две основни области:

1. Признаване на доходността – признаване на печалбата или загубата при сключване и в рамките на периода на действие на застрахователния договор
2. Оценяване на задълженията – прилагането на три различни модела за оценяване, при които застрахователни портфейли със сходни рискове и дати се управляват заедно. При него се включва незаработената печалба, която предприятието ще признава, когато предоставя услуги по застрахователен договор от включените в групата застрахователни договори.

Моментът на счетоводното отчитане на застрахователни договори е един от важните въпроси, включен в МСФО 17. Съгласно стандарта, Предприятието признава група от застрахователни договори, които издава, на най- ранната от следните дати:

- началото на периода на покритие на групата от договори;

- датата, на която стане дължимо първото плащане от притежател на застрахователна полица в групата; както и
- за група от обременяващи договори, когато групата стане обременяваща.

При отсъствие на договорена дата на падежа се счита, че това е датата на първото плащане от притежателя на застрахователната полица.

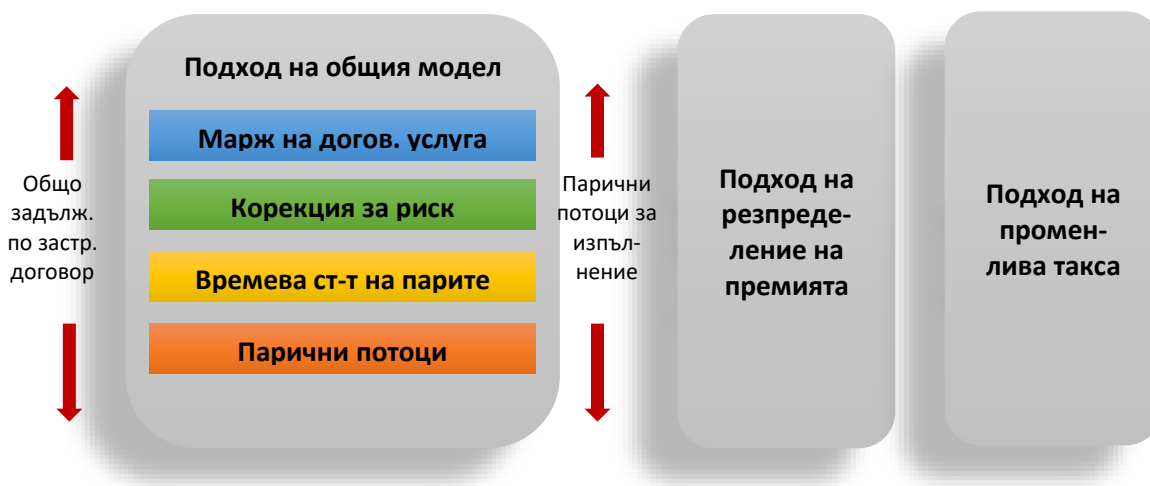
Паричните потоци за придобиване на застраховане, които са относими към групи от застрахователни договори и които са възникнали преди признаването, се признават като активи или пасиви, освен ако предприятието не избере за признава приходите и разходите за тази група като приходи и разходи. Активи или пасиви, произтичащи от парични потоци от такива застрахователни придобивания, се отписват след признаването на групата застрахователни договори.

В края на всеки отчетен период предприятието оценява възстановимостта на актив по парични потоци за придобиване на застраховане, когато фактите и обстоятелствата сочат, че този актив може да се е обезценил. Ако установи загуба от обезценка, предприятието коригира балансовата стойност на актива и признава загубата от обезценка в печалбата или загубата.

ОЦЕНЯВАНЕ

МСФО 17 предвижда три различни подхода за оценяване, които трябва да се вземат като основа при първоначално или последващо признаване и отчитане на застрахователни договори. Предвижда се най-подходящият от тези три подхода да бъде използван при оценката на застрахователен договор към края на периода. Тези подходи са както се вижда на Фигура 4.

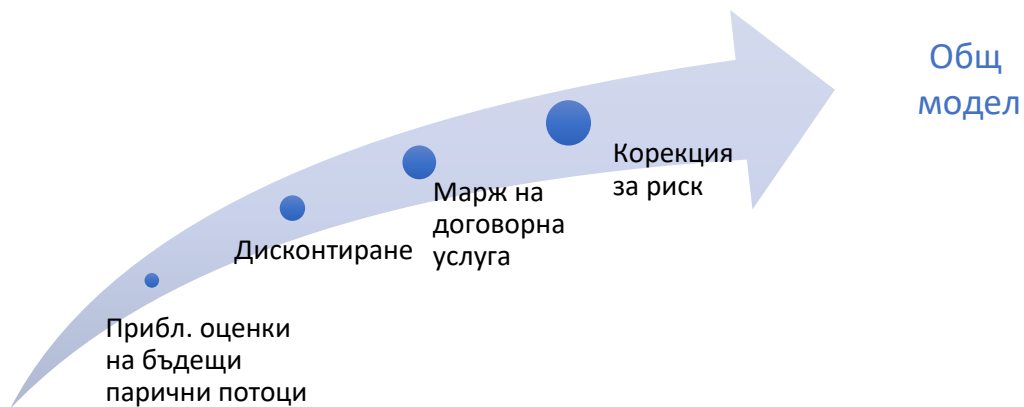
Figure 4. Модели за оценяване в МСФО 17 s

На практика се очаква подходът на общия модел да се използва при договори със срок над една година, подходът на разпределение на премията при договори със срок от една година или по-малко, а подходът на променливата такса при договори с пряко участие.

Подход на общия модел: Общият модел се прилага за всички договори и групи договори, с някои изключения, описани подробно в стандарта. Фигура 5 показва факторите на общия модел.

Фигура 5. Подход на общия модел

Първоначално признаване и оценяване

- МДУ, който представлява незаработената печалба, която предприятието ще признава, когато предоставя услуги по застрахователен договор, е очакваната печалба, тъй като услугата по застрахователния договор предстои да се предостави. Съгласно МСФО 17 предприятието оценява маржа на договорената услуга при първоначалното признаване в размер, при който не възникват никакви приходи или разходи. В същото време всички загуби, които могат да възникнат, трябва да бъдат признати след тяхното възникване. Оценките на паричните потоци за изпълнение по всеки от договорите в групата трябва да са актуални, ясни, безпристрастни и базирана на информация, която компанията ще получи без излишни усилия.
- Оценките на бъдещите парични потоци трябва да бъдат дисконтирани, за да отразят стойността на парите във времето и други финансови рискове. Този дисконтов процент трябва да отразява характеристиките на паричните потоци, времевата стойност на парите и ликвидността на застрахователните договори. Според стандарта отстъпката се изчислява по два начина. Първият от тях е подходът отдолу нагоре, който е изчислението, направено чрез добавяне на разликите между ликвидните характеристики на финансовите инструменти на пазара и ликвидните характеристики на групата застрахователни договори върху ликвидна и безрискова крива на доходност. Вторият метод на изчисление е подходът отгоре надолу и се определя чрез коригиране на кривата на доходност на портфейла според ликвидните характеристики на групата застрахователни договори и ликвидните характеристики на референтния портфейл, за да се елиминират фактори, несвързани със групата застрахователни договори.
- Паричните потоци може да не са според очакванията, както по отношение на времето, така и по отношение на сумата. Следователно трябва да се изчисли корекция на риска за нефинансови рискове. Корекцията на риска е компенсацията, която застрахователят начислява за това, че понася несигурността по отношение на сумата и времевите параметри на паричните потоци, която възниква от нефинансови рискове. Корекцията на риска е изключително сложен процес, в който застрахователните компании комбинират несигурност, диверсификация и избягване на риска. МСФО 17 не посочва никакъв метод за изчисляване на корекцията за риск. Застрахователна компания използва преценка при определяне на подходящия метод за оценка за корекция на риска при нефинансов риск.
- Прогнозите за паричните потоци могат да бъдат направени въз основа на исторически статистически данни. Прогнозите на паричните потоци се основават на

искове, докладвани от застрахования, договорни характеристики и исторически данни. Цялата разумна и подкрепяща информация, налична без излишни разходи или усилия, може да се използва за оценка. Пазарни променливи като лихвени проценти и обменни курсове трябва да се вземат предвид като финансов риск при оценяването на паричните потоци. Съгласно МСФО 17, паричните потоци за изпълнение на компанията трябва да бъдат актуализирани.

- Към всяка отчетна дата се използват оценки, съответстващи на съответната пазарна информация.
- Ако застрахователният договор е обременяващ, паричните потоци за изпълнение ще бъдат отрицателни. В този случай цялата загуба трябва да се отчете в печалбата или загубата за периода.

Пример: Предприятието MD е изготвило група застрахователни договори за 2 години с очаквана премия от 2 000 BE след първоначалното признаване. Исковете се оценяват на 1000 BE, а другите разходи на 200 BE, като се приеме, че нито един договор няма да изтече преди края на периода на покритие.

Групите застрахователни договори се оценяват при първоначално признаване, както следва:

Очаквани бъдещи входящи потоци	(2 000) BE
Очаквани бъдещи изходящи потоци:	
Обезщетения	1 000 BE
Разходи	200 BE
Нетен поток за изпълнението	(800) BE
<u>Марж на договорна услуга</u>	<u>800 BE</u>
<u>Задължения по застрахователен договор</u>	<u>---</u>
Загуба при първоначално признаване	----

Последващо оценяване

Прогнозите за паричните потоци трябва да се актуализират, ако условията в края на отчетния период са различни. Текущите очаквания за бъдещи събития, които могат да повлияят на паричния поток, могат да бъдат отразени в прогнозата при оценката на паричния поток.

Предприятието признава приходи и разходи за промени в балансовата стойност на пасива за остатъчно покритие във финансовите си отчети. Тези промени могат да бъдат изброени като: за намаляването на пасива за остатъчно покритие вследствие на предоставените през периода услуги (застрахователни приходи), загуби, свързани с групи от обременяващи договори, и обратно възстановяване на такива загуби (разходи за застрахователни услуги) и за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск (финансови приходи от или разходи по застраховане).

Приблизителните оценки се прилагат за парични потоци в рамките на договора и не включват парични потоци извън рамките на договора.

Предприятието признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на пасива за предявени претенции:

(а) разходи за застрахователни услуги — за увеличението на пасива вследствие на предявени претенции и направени разходи през периода, с изключение на всички инвестиционни компоненти Insurance.

(б) разходи за застрахователни услуги — за всички последващи промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции и направени разходи Insurance.

(в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

Обременяващи договори

Определението „обременяващ“ в този стандарт се използва за застрахователни договори, ако съвкупността от паричните потоци за изпълнение формират нетен изходящ поток. Обременяващи могат да са както отделни договори, така и групи от договори. За определяне на договорите може да бъде използвана информация за единиците с покритие или други компоненти.

Оценяването на застрахователните договори се извършва съгласно закона за големи числа върху рискови групи, които имат сходни и общи характеристики. Рисковата премия се определя с помощта на статистически модели, а размерът на премията се създава чрез добавяне на допълнителни премии към определената рискова премия или чрез изваждане на отстъпки. Съгласно стандарта, информацията, използвана при оценяването е важна и ще може да се използва за определяне дали договорът е обременяващ или не.

При определяне на цената на застраховката предприятието използва информация като исторически данни за щети, статут (частно/юридическо лице) на застрахования, пол, възраст, местоживееене, град/област, размер на щетите, настъпили в предишни договори, честота на щетите, получена от предишни договори, професия , и т.н. за да идентифицира обременяващи договори. Освен такава информация се използва и информация като икономически условия (покупателна способност, безработица, ниво на търсене), ценова чувствителност на клиентите, конкурентна ситуация на пазара, перспективи на компаниите за риск и финансова структура на компанията.

Компаниите обикновено определят цената на застраховката по такъв начин, че да печелят от договорите. Въпреки това, те може да допуснат нерентабилно ценообразуване поради причини като пускането на нов продукт, конкурентен натиск или желанието да се спечели пазарен дял. В случай на ценообразуване с нестопанска цел договорът първоначално става обременяващ. Загубите, възникнали по обременяващи договори, трябва да се отчитат директно в печалбата или загубата.

За някои групи договори, предприятията се затрудняват при вземане на решение относно техния потенциал да бъдат обременяващи. Такива групи договори са.

- Договори с ценообразуване различно от стандартната тарифа или ценови модел, използван за портфейла.
- Договори със различни задължения, които имат ефект върху рентабилността на портфейла.
- Договори със специфични характеристики.
- Договори реализирани и продавани през алтернативни канали на дистрибуция.

Подход на разпределянето на премията

Подходът на разпределянето на премията се използва, когато срокът на договора е до една година или не се различава значително от оценяването, което трябва да се направи по подхода на общия модел. По същество този модел е опростена версия на общия модел за оценяване.

Този подход не е подходящ за някои видове застраховане, например за животозастраховането, тъй като при него срокът обикновено е по-дълъг от една година, динамиката на входящия и изходящия паричен поток по време на срока е по-висока и паричните потоци са по-засегнати от промените в икономическите условия. Подходът на разпределянето на премията е обобщен на Фигура 6.

Фигура 6. Подход на разпределянето на премията

При подхода на разпределяне на премията, при първоначално признаване, когато се определя балансовата стойност на задължението за оставащо покритие, премиите, получени при първоначалното признаване, се приспадат от паричните потоци от придобиване на застраховане. Освен това сумите, произтичащи от отписването на активи или пасиви, свързани с придобиване на застраховане, се добавят или приспадат от премията.

При подхода за разпределяне на премията има възможност за признаване на разходите за всяко придобиване на застраховане в момента на възникването им. Ако срокът на полицата е по-малък или равен на една година, компанията може да избере да признава директно преките разходи по договора.

В края на всеки отчетен период, когато се определя балансовата стойност на пасива, премиите, получени през периода, всички корекции, направени във финансов компонент, и всяка сума, призната като разход в рамките на отчетния период, се добавят към балансовата стойност в началото на отчетния период.

Пример: Предприятие AU Insurance е здравнозастрахователна компания. На 01.01.2022 г. предприятието сключва 50 полици със срок от 1 година. Тези полици покриват само разходите за стационарно лечение (с изключение на майчинството). Сумата на премията е 300 BE на полица. В началото на договора са начислени разходи за придобиване от 100 BE. Ако застрахованият получи стационарно лечение в частни здравни институции по време на срока на полицата, размерът на обезщетението, което трябва да бъде изплатено, ще бъде покрит до 3000 BE. С отчитане на наличната статистика се предполага, че гаранция от 8 000 BE ще бъде платена към момента на полицата,. Изчисляването на отстъпка и корекция на риска не е за предпочитане. Компанията е избрала да прилага подхода за разпределяне на премията съгласно МСФО 17.

В началото на договора (01 януари 2022 г.):

Съгласно МСФО 17, първо трябва да се изчислят паричните потоци.

Очаквани входящи парични потоци: 300 BE x 50 = 15 000 BE

Очаквани изходящи парични потоци: 8 000 BE

Разход за придобиване: 100 BE

В модела на разпределяне на премията, съгласно стандарта, използването на корекция на риска и изчисляването на отстъпката е оставено на преценката на компанията, така че компанията е избрала да не прилага тези изчисления. Съответно, отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на предприятието ще бъде както следва:

Предприятие AU Insurance Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на 31 декември 2022 г.	
Приходи от застраховки	15 000 BE
Разходи за застрахователни услуги	(8 100) BE
Печалба или загуба за периода	6 900 BE
Comprehensive Income	6 900 BE

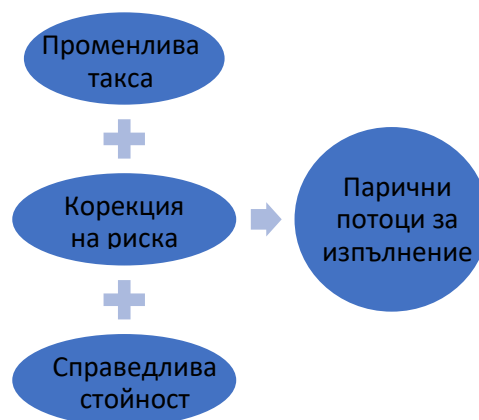
Подход на променливата такса

Подходът на променливата такса е вариант на подхода на общия модел и следва принципите на общия модел, но е модифициран, за да отразява измерването на възвръщаемостта на инвестицията, която застрахователната компания може да спечели. Този модел се прилага за застрахователни договори с характеристики на пряко участие. Застрахователните договори с характеристики на пряко участие трябва да имат следните:

- Притежателят на полицата участва с дял в ясно установен пул от базови позиции.
- Предприятието очаква да плати на притежателя на полицата сума, равна на значителен дял от справедливата стойност на постъпленията по базовите позиции.
- Предприятието очаква, че значителна част от всяка промяна в сумите за плащане на притежателя на полицата ще се извършва в зависимост от промяната в справедливата стойност на базовите позиции.

Подходът на променливата такса е обобщен на Фигура 7.

Фигура 7. Подход на променливата такса е

Основната разлика между модела на променливата такса и общия модел е оценката на дела на компанията спрямо възвръщаемостта на активите. В общия модел лихвата се начислява върху МДУ при фиксирана норма на възвръщаемост, определена в началото на полицата, а разликата между нормите на възвръщаемост на пазара се отчита като инвестиционен доход или инвестиционен разход. При модела с променлива такса, от друга страна, делът на компанията от възвръщаемостта, получена от пула от базови позиции в договора, не се отчита като инвестиционен доход, а като променлива такса, получена в замяна на предоставена услуга.

Частта от промяната в стойността на групата активи, принадлежаща на застрахования, се отразява в паричните потоци. Ако се очаква промяна в възвръщаемостта на активите, тя трябва да бъде отразена в МДУ и очакваната променлива такса трябва да бъде актуализирана. Променливата такса, която представлява дела на компанията от възвръщаемостта от нейния пул от базови позиции, трябва да се разглежда съгласно МСФО 9.

Пример: Предприятие UA е издало портфейл от кумулативни животозастрахователни договори. Сумата на премията за портфейла е 50 000 BE. Договорите са за 3 години и началната дата е 1 януари 2022 г. В края на договорния период застрахованите гарантират, че ще получат сума, равна поне на премията, която са платили. Портфейлът съдържа общо 50 договора. Ако застраховано лице почине в рамките на срока на полицата, дължимото обезщетение е 4 000 BE. За всяка застрахователна полица застрахованото лице плаща годишна такса за оперативни разходи от 40 BE. Фондът, който се състои от премии, свързани с кумулативна застраховка живот, е инвестиран в облигации с годишна доходност от 10%. Годишната такса за управление на доходността на портфейла е 1%. Всички рискове се приемат за нулеви.

Обща премия:	50 000 BE
Сума на приходите за 3 години: $(50\,000\text{ BE} \times 0.1) + (55\,000\text{ BE} \times 0.1) + (60\,500\text{ BE} \times 0.1)$	= 16 550 BE
Комисионни на агенти (за оперативни застрахователни разходи): $(40\text{ BE} \times 50 \times 3)$	= <u>6,000 BE</u>
Очаквани входящи парични потоци:	72 550 BE
Общо гарантирани: $[50\,000\text{ BE} + (50\,000\text{ BE} \times 0.1) + (55\,000\text{ BE} \times 0.1) + (60\,500\text{ BE} \times 0.1)]$	= 66 550 BE
Дял на предприятието от възвръщаемостта: $(5\,000\text{ BE} \times 0.01) + (5\,500\text{ BE} \times 0.01) + (6\,050\text{ BE} \times 0.01)$	= <u>165.5 BE</u>
Очаквани изходящи парични потоци:	<u>66 715.5 BE</u>
Очакван паричен поток:	5 834.5 BE

ОТПИСВАНЕ

Ако условията на застрахователен договор се променят, основният договор се отписва. Модифицираният договор се отчита като нов договор. В допълнение, застрахователният договор се отписва, когато задължението, посочено в застрахователния договор, изтече, бъде изпълнено или отменено. Когато даден застрахователен договор бъде погасен, не е необходимо да се прехвърлят каквито и да било икономически ресурси с оглед на изпълнението на застрахователния договор, тъй като предприятието повече не е изложено на риск.

Паричните потоци за изпълнение, които са разпределени към групата, се коригират, за да се елиминира настоящата стойност на бъдещите парични потоци и корекцията за риск по отношение на нефинансов риск, свързан с правата и задълженията, които са били отписани от групата. Освен това, броят на единиците с покритие за очакваните оставащи услуги по застрахователен договор се коригира, за да се отразят единиците с покритие, които са отписани

от групата, и размерът на маржа на договорената услуга, който е признат в печалбата или загубата през периода, се основава на този коригиран брой.

ОПОВЕСТЯВАНЕ

В съответствие с МСФО 17 предприятието трябва да оповести следната качествена и количествена информация в обхвата на този стандарт, за да се оцени въздействието на застрахователните договори върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието:

- Признатите суми по сключени договори,
- Съществени преценки, базирани на практиката, и промени в тези преценки,
- Естеството и размера на експозициите на рискове, произтичащи от договорите.

Ако тези оповестявания не са достатъчни, предприятието трябва да предостави допълнителна информация, за да гарантира, че полезната информация не е скрита чрез включване на множество несъществени подробности или чрез обобщаване на елементи с различни характеристики.

Обяснение на признаваните суми: При оповестяването на информация относно застрахователни договори подходящи категории на обобщаване са например вид на договора, географски район или отчетен сегмент.

Предприятието оповестява равненията, които показват как нетните балансови стойности на договорите в обхвата на МСФО 17 са се изменили през периода вследствие на паричните потоци и приходите и разходите, които са признати в отчета(ите) за финансовите резултати от дейността. Отделно се оповестяват равненията за издадените застрахователни договори и държаните презастрахователни договори. Предприятието предоставя достатъчно информация в равненията, за да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да установят промените от паричните потоци и сумите, които са признати в отчета(ите) за финансовите резултати от дейността.

Финансови приходи или разходи по застраховане: Предприятието оповестява и обяснява общия размер на финансовите приходи или разходи по застраховане през отчетния период. По-специално предприятието обяснява отношението между финансовите приходи или разходи по застраховане и инвестиционния доход по своите активи, за да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да оценят източниците на финансови приходи или разходи, които са признати в печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Суми при преминаването: Предприятието прави оповестявания, които дават възможност на ползвателите на финансовите отчети да установят ефекта на групите от застрахователни договори, оценени на датата на преминаване, при прилагане на модифицирания ретроспективен подход или подхода на справедливата стойност към маржа на договорената услуга и застрахователните приходи през следващи периоди. Поради това предприятието оповестява равнението на маржа на договорената услуга и размера на застрахователните приходи.

ПРИМЕР

Животозастрахователното Предприятие DM Life Insurance е издало 100 застрахователни полици за 2 години от 1 януари 2022 г. Тези полици покриват плащанията, които трябва да бъдат направени в случай на смърт. Очаква се в началото на договорите да бъде получена единична премия от 10 000 BE. В началото на договора се начислява цена на придобиване от 400 BE. Всички

тези разходи ще бъдат разпределени през целия период на покритие. Размерът на покритието на полица е 600 BE. При оценяване на изходящите парични потоци за всяка година, компанията е отчела статистиката за минали периоди и е приела, че ще изплаща 5 полици годишно. По време на договорния период дисконтовият процент, включително корекцията за финансов риск, се изчислява на 3%. Коефициентът на корекция на риска за нефинансов риск е определен като 5% от очакваните парични потоци. Договорите няма да бъдат прекратени до края на периода на покритие.

Решение: В началото на периода на договора (01 януари 2022 г.):

Съгласно МСФО 17, първо трябва да се изчисли настоящата стойност на бъдещите парични потоци. Застрахователната компания оценява паричните потоци на 10 000 BE. Компанията оценява изходящите парични потоци на 3 000 BE въз основа на очаквания брой смъртни случаи (600 BE x 5).

Нетната настояща стойност на очакваните изходящи парични потоци се изчислява на 2 913 BE за първата година и на 2 828 BE при 3% дисконтов процент.

$$1. \text{Година} \rightarrow 3\,000 \text{ BE} / (1 + 0.03) = 2\,913 \text{ BE}$$

$$2. \text{Година} \rightarrow 3\,000 \text{ BE} / (1 + 0.03)^2 = 2\,828 \text{ BE}$$

Освен това нетната настояща стойност на цената на придобиване се изчислява като 388 BE за първата година и на 377 BE при 3% дисконтов процент.

$$1. \text{Година} \rightarrow 4\,000 \text{ BE} / (1 + 0.03) = 388 \text{ BE}$$

$$2. \text{Година} \rightarrow 4\,000 \text{ BE} / (1 + 0.03)^2 = 377 \text{ BE}$$

По този начин настоящата стойност на бъдещите парични потоци е оценена на **3 494 BE** [10 000 BE – (2 913 BE + 2 828 BE) – (388 BE + 377 BE)]. Изчислява се чрез изваждане на нетната настояща стойност на очакваните изходящи парични потоци и нетната настояща стойност на разходите за придобиване от прогнозните входящи парични потоци.

Следващата стъпка е да се направи корекция на риска спрямо нефинансовите рискове. Корекцията на риска въз основа на допускания се изчислява като 5% от паричните потоци. Съответно корекцията за риск се изчислена като 175 BE (3 494 BE x 0,05). След корекция на риска се определят паричните потоци, свързани с изпълнението на договора (3 494 BE - 175 BE = 3 319 BE).

Съгласно МСФО 17 от застрахователя се изисква да оцени при първоначално признаване паричните потоци от изпълнението на група договори на сума, която няма да доведе до печалба или загуба. Следователно, МДУ при първоначално признаване трябва да бъде равен на нула, когато се добави към паричните потоци от изпълнението.

	01 януари 2022 г.
Настояща стойност на бъдещи входящи парични потоци	(10 000) BE
Настояща стойност на бъдещи изходящи парични потоци	5 741 BE
Настояща стойност на разходите за придобиване на договора	765 BE
Настояща стойност на бъдещите парични потоци	(3 494) BE
Корекция на риска за нефинансов риск	175 BE
Парични потоци по изпълнението на договора	(3 319) BE
Марж на договорна услуга	3 319 BE
Актив/пасив на застрахователния договор при първоначално признаване	0

Съгласно стандарта е необходимо да се актуализират оценките на паричните потоци в края на годината и да се преизчисли МДУ като:

Настояща стойност на бъдещи изходящи парични потоци: $3\,000\text{ BE} / (1 + 0,03) = 2\,913\text{ BE}$

Настояща стойност на разходите за придобиване на договора: $400\text{ BE} / (1 + 0,03) = 388\text{ BE}$

Така настоящата стойност на бъдещите парични потоци се изчислява като 3301 BE чрез добавяне на настоящата стойност на бъдещите изходящи парични потоци и настоящата стойност на цената на придобиване на договора.

Корекцията на риска се изчислява въз основа на допускания на 165 BE ($3\,301\text{ BE} \times 0,05$).

	01. 01. 2022 г.	31. 12. 2022 г.
Настояща стойност на бъдещи входящи парични потоци	(10 000 BE)	-
Настояща стойност на бъдещи изходящи парични потоци	5 741 BE	2 913 BE
Настояща стойност на разходите за придобиване на договора	765 BE	388 BE
Настояща стойност на бъдещите парични потоци	(3 494) BE	3 301 BE
Корекция на риска за нефинансов риск	175 BE	165 BE
Парични потоци по изпълнението на договора	(3 319) BE	3 466 BE
Марж на договорна услуга	3 319 BE	-
Актив/пасив на застрахователния договор при първоначално признаване	0	